

Atvinnuveganefnd Alþingis
Skrifstofa Alþingis
150 Reykjavík.

Alþingi
Erindi nr. Þ 143/1758
komudagur 5.5.2014

Grindavík 5. maí 2014

Efni: Umsögn Landssambands Línubáta um frumvarp til laga um breytingu á lögum um veiðigjöld, nr. 74/2012, með síðari breytingum, þskj. 989 – 568. mál.

Landssamband Línubáta (hér eftir nefnt „LL“) þakkar fyrir að sambandinu hafi verið gefinn kostur á að leggja fram umsögn sína um ofangreint frumvarp við meðferð þess á Alþingi.

Hér að neðan gefur að líta almennar athugasemdir LL við efni frumvarpsins.

LL lýsir sig andsnúið efni frumvarpsins, enda er LL andvígt öllum hugmyndum í þá átt að bæta sérstöku veiðigjaldi ofan á hið almenna. Furðar LL sig á því að í umræddu frumvarpi sé gjaldið nefnt „afgjald“, þar sem um skattlagningu er að ræða í hefðbundnum skilningi þess hugtaks.

Að mati LL felur gjalddtakan ekki annað í sér en sértæka skattlagningu á sjávarútveginn sem atvinnugrein. Verði frumvarpið að lögum óbreytt sé ljóst að skattheimta á sjávarútveginn verður mun meiri en á aðrar atvinnugreinar í landinu, jafnvel þær atvinnugreinar byggja afkomu sína á hvers kyns nýtungu náttúruauðlinda, svo sem fyrirtæki í ferðamannaíðnaði og orkuframleiðslu. Slík skattheimta er að mati LL í senn ósanngjörn, óskynsamleg auk þess sem þyngri skattlagning einnar atvinnugreinar umfram aðrar brýtur gegn lögfestum og viðurkenndum jafnræðissjónarmiðum.

Í almennri umræðu hefur þeirri skoðun verið gerð hátt undir höfði að eðlilegt sé að sjávarútvegurinn greiði ríkinu gjald fyrir aðgang að sjávarauðlindinni. Raunar virðast þau sjónarmið hafa náð fótfestu í þeirri umræðu að eðlilegt sé að hart sé gengið fram gagnvart sjávarútveginum við skattlagningu í því skyni að sækja til greinarinnar aukið fé, oft á tíðum meira en greinin getur staðið undir.

LL útiloka ekki að færa megi fyrir því málefnaleg rök að þau atvinnufyrirtæki sem nýta auðlindirnar í rekstri sínum og/eða framleiðslu beri að greiða hóflegt gjald vegna þess aðgangs. Telur LL eðlilegt og sanngjarnt að fjárhæð þess gjalds taki eðlilegt mið af afkomu greinarinnar.

Fyrirliggjandi frumvarp ber ekki þess merki að samhengi sé milli skattheimtu annars vegar, og afkomu greinarinnar, hins vegar. Sú skattlagning sem frumvarpið mælir fyrir um getur að mati LL með engum hætti talist hófleg í tilviki sjávarútvegsins. Telur LL að skattlagningin sem frumvarpið mælir fyrir um sé svo umfangsmikil að veruleg hætta sé á að útgerðarfyrirtæki á Íslandi, einkum þau meðalstóru og litlu, muni ekki geta staðið undir henni. Að því leyti telur LL frumvarpið skaðlegt þar sem það muni fyrirsjáanlega vega að rekstrargrundvelli smærri útgerða um land allt og grafa undan tilveru þeirra.

LL bendir á að þegar veiðigjaldinu var upphaflega komið á, árið 2002, byggði innheimta þess á þeirri forsendu að með því væri sjávarútvegurinn sem atvinnugrein að styrkja stoðir þeirra opinberu stofnana sem greinin heyrir beint eða óbeint undir, s.s. Hafrannsóknarstofnun.

Frá því að gjaldinu var í upphafi komið á hefur fjárhæð þess snarhækkað og skattbyrði útgerðarinnar í landinu þar með. Á sama tíma hafa fjárframlög til þeirra stofnana sem gjaldinu var ætlað að renna til við skorin niður svo í óefni stefnir.

Verður ekki betur séð en að nú sé svo komið að ríkisvaldið líti á veiðigjaldið, bæði hið almenna og það sérstaka, sem einn af hinum almennu tekjustofnum þess sem nýta skuli til flestra annarra þátta ríkisrekstursins en til rannsókna og vísinda í þágu þeirra sem gjaldið greiða. Af þeirri ástæðu m.a. verður ekki komist að annarri niðurstöðu en að gjaldheimtan feli í sér skattlagningu á útgerðina, en ekki „afgjald“ fyrir nýtingu auðlindarinnar. Grundvöllur þeirrar gjaldtöku sem lagt var upp með í upphafi sé því fyrir löngu brostinn.

LL leggur áherslu á að við meðferð málsins í atvinnuveganefnd Alþingis verði lagt sérstakt mat á það hvort frumvarpið eins og það liggur fyrir standist ákvæði stjórnarskrár.

Að mati LL megi færa efnisleg rök fyrir því að í frumvarpinu felist afturvirk skattlagning sem sé óheimil samkvæmt ákvæðum 77. gr. stjórnarskrárinnar. Þá verði ekki betur séð en að hin óhóflega skattlagning sem frumvarpið mælir fyrir um brjóti gegn eignarréttarákvæðum 72. gr. stjórnarskrárinnar, þar sem í henni felist í raun eignaupptaka, auk þess sem til skoðunar hljóti að koma hvort frumvarpið samræmist atvinnufrelsisákvæði 75. gr.

LL leggur ríka áherslu á mikilvægi þess að stjórnvöld grípi til ráðstafana sem eru til þess fallnar að efla vöxt og viðgang sjávarútvegsins sem undirstöðuatvinnugreinar þjóðarinnar. Efni þess frumvarps sem hér er veitt umsögn um ber þess engin merki að sá sé tilgangur þess. Þvert á móti verði að telja að frumvarpið sé greininni skaðlegt, ekki síst minni og meðalstórum fyrirtækjum sem í henni starfa, eins og áður segir.

Með vísan til þess sem að ofan greinir getur LL **ekki** mælt með samþykkt frumvarpsins.

Undirritaður lýsir sig reiðubúinn til þess að mæta til fundar við atvinnuveganefnd Alþingis til þess að fjalla nánar um þau sjónarmið sem fram koma í umsögn þessari.

**Virðingarfyllst,
f.h. Landssambands Línubáta,**

**Reynir Þorsteinsson,
framkvæmdastjóri.**